

1 Korenmolen De Phenix

Jullie zijn aangekomen bij een grote plas. Als jullie naar links kijken zien jullie Korenmolen De "Phenix". Het is een oude graan en pelmolen die, dankzij een grondige opknapbeurt ook nu nog perfect werkt. De molen staat op een plaats waar al in 1629 werd gemalen. De Phenix dateert echter van 1880. De naam wijst er al op: de molen werd gebouwd nadat zijn voorganger tijdens een hevige onweersbui werd getroffen door de bliksem en daardoor geheel uitbrandde. De roeden van de molen zijn 18 meter lang en zijn voorzien van het Oudhollands hekwerk met zeilen. De inrichting bestaat uit een koppel maalstenen en enkele andere werktuigen. De molen is de enige grondzeiler-korenmolen in de provincie Friesland. Vrijwillige molenaars stellen de molen regelmatig in gebruik om rogge te breken en tarwe te pletten. Dit wordt door de plaatselijke bakker verwerkt tot heerlijk roggebread, dat onderdeel is van het „Amelands Produkt“.

2 Rixt van 't Oerd

Midden in Buren staat het beeld van Rixt van 't Oerd. Dit is de hoofdpersonage uit een volksverhaal dat zich afspeelt op Ameland. Er woonde ooit een oude weduwe, wiens man nooit was teruggekeerd van de walvisvangst. Rixt, want zo noemden de mensen haar, ging samen met haar zoon Sjoerd naar het Oerd. Hier leefden ze in een klein huisje. Ze gingen dagelijks naar het strand, in de hoop dat de vloedlijn enkele aangespoelde rijkdommen bracht. Het was voor Rixt en haar zoon bittere armoede. Toen Sjoerd ouder werd wilde hij net als zijn vader naar zee. Dit besluit deed zijn moeder erg veel verdriet. Hij monsterde aan op een vissersboot. Regelmatig kwam Sjoerd thuis en dan bracht hij van alles voor zijn oude Moeke mee. Het vrouwtje kon daar dan weer een paar weken rustig van leven. Totdat er een tijd kwam dat Sjoerd maar niet thuiskwam. Tijdens de eerstvolgende zware storm bond ze hoog op het Oerdsduin een lantaarn om schepen te misleiden. Deze list lukte. Het schip in de storm waande zich in de buurt van een veilige haven en het liep vast op de zandbank. Het bleek een rijke schoener en Rixt was blij met deze vangst. Bij het krieken van de dag liep ze nogmaals de vloedlijn af, op zoek naar verscholen buit. Opeens vond ze, half onder het zand bedekt, een lijk. Ze zag de blinkende ringen om zijn vingers en ze naderde de arme verdronken visserman. Plotseling herkende ze het gezicht van haar jongen. Het was haar eigen Sjoerd!

Willen jullie het complete verhaal lezen? Scan de QR-code!

3 Nieuwe natuur

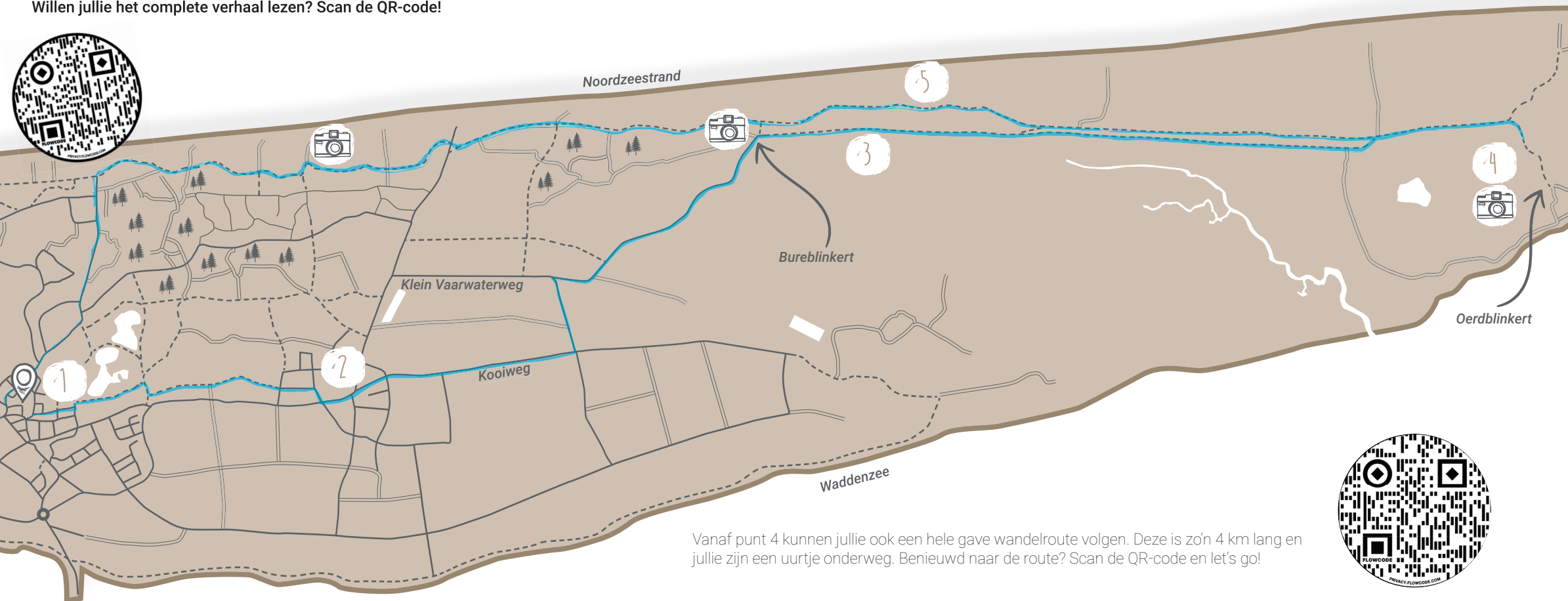
We verkennen de Kooioerdstuifdijkduinen. Dit duingebied tussen de stuifdijk en het strand was voor een groot deel verruigd. Zonde, want daardoor dreigden waardevolle plantengemeenschappen te verdwijnen. Na gedegen onderzoek was de conclusie dat het gebied deels weer in de oorspronkelijke staat moest worden gebracht. De reden: zoetzoutgradiënten staan in nationaal opzicht zwaar onder druk en vertegenwoordigen bovendien hoge natuurwaarden. Inmiddels is er heel wat gebeurd. Een duinrug is afgegraven en een langgerekte vallei is hersteld. Om de situatie te verbeteren zijn overtollige bosjes gerooid en ruige vegetaties geplagd. Het resultaat mag verrassend worden genoemd. Op veel ontgonnen stukken verschenen opeens soorten als vleeskleurige orchis, Engels gras, melkkruid, aardbeiklaver, parnassia, rode ogentroost en stranduizendguldenkruid.

4 Oerdblinkert

Voordat jullie het weten zijn jullie al bij 't Oerd en komen jullie aan bij de Oerdblinkert. Dit is letterlijk een hoogtepunt van jullie fietstocht! De 24-meter hoge Oerdblinkert is de perfecte plek voor een schitterend uitzicht over het natuurgebied en om vogels te spotten. Jullie moeten er wel even voor klimmen maar het is de moeite absoluut waard. Op deze duin hebben jullie, naast het mooie uitzicht, ook de gelegenheid om jullie eens goed in te lezen. Met de oriëntatietafel ontdekken jullie meer over de ontstaangeschiedenis van het gebied. Daarnaast vinden jullie hier een schuilhut én een informatiepaneel (vanaf hier kunnen jullie ook de wandelroute starten). Het uitzicht rondom geeft een indrukwekkend beeld van de wijde omgeving. Noordwaarts de Noordzee met strand en branding, oostwaarts de zand- en kweldervlakte van de Hôn en daarachter de Engelsmanplaat, het Rif en Schiermonnikoog, zuidwaarts het Pinkewad en het Amelanderwad en westwaarts de Zoute weide en het Nieuwlandsreid. Tijdens gunstige weersomstandigheden kun je tot aan de Friese kustlijn kijken, met de uitwateringssluizen op Lauwersoog en de spitse toren van Holwerd als markante punten.

5 Nieuwlandsreid

We fietsen terug langs de oude, meest noordelijke route. Die voert jullie langs het Nieuwlandsreid tussen de Kooiduinen. Het is een 400 hectare groot kweldergebied met een geheel eigen karakter. Het meest noordelijk gelegen deel heet Zoute weide. In de negentiende eeuw was het Nieuwlandsreid één grote zandvlakte waar jonge duinvorming plaatsvond. Het gebeurde toen regelmatig dat het gebied in z'n geheel werd overstromd door het wassende Noordzeewater. In 1893 kwam daaraan een eind toen de Kooiduinen en 't Oerd door de aanleg van de Kooioerdstuifdijk aan elkaar werden verbonden. Daarmee was de opening naar de Noordzee gedicht en stond het gebied alleen nog maar onder directe invloed van de Waddenzee. Voor trekvogels en wintergasten is dit gebied van groot belang. In de zomer broeden er onder andere kluut, wulp en veldleeuwerik. Het Nieuwlandsreid is voor het grootste deel eigendom van een vennootschap waarvan de aandelen in het bezit zijn van Amelander boeren. Die mogen daar onder bepaalde voorwaarden (jong)vee, paarden en schapen laten grazen. De vennootschap heeft 's zomers een herder in dienst. Door deze wijze van beheer heeft het Nieuwlandsreid een grote natuurwetenschappelijke en landschappelijke waarde gekregen.

Vanaf punt 4 kunnen jullie ook een hele gave wandelroute volgen. Deze is zo'n 4 km lang en jullie zijn een uurtje onderweg. Benieuwd naar de route? Scan de QR-code en let's go!

